

Diagnosekriterier for PTSD

- A Stressorkriterium: Tidligere udsættelse for exceptionel svær belastning (af katastrofekarakter)
- B: 1. Tilbagevendende genoplevelse af traumet i flashbacks, påtrængende erindringer eller mareridt eller 2. Stærkt ubehag ved udsættelse af omstændigheder, der minder om traumet
- C: Undgåelse af alt der minder om traumet
- D: 1. Delvis, eventuel fuld amnesi for den traumatiske oplevelse eller 2. Vedvarende symptomer på psykisk overfølsomhed eller alarmberedskab, hvor min. 2 af følgende kriterier findes: a. Ind- eller gennemsovningsbesvær, b. Irritabilitet eller vredesudbrud, c. Koncentrationsbesvær, d. Hypervigilitet, e. Tilbøjelighed til sammenfaren
- E: Optræder inden for 6 måneder efter traume

3

Traumatiske oplevelser

- Traumer kan udforme sig mangeartet (naturkatastrofer, krisrelaterede, overgreb, uheld, død, tortur og sygdom)
- 80-90% oplever traumatiske hændelser
- 5-10% udvikler PTSD
- Traumets karakter har betydning

4

Traumatisk hukommelse

- PTSD beskrives ofte som en hukommelseslidelse
 - Påtrængende spontane traumatiske erindringer
 - Delvist og helt hukommelsestab
 - Dissociation
 - Manglende integration
 - Fortrængning
 - Undertrykkelse
 - Ordinær glemsomhed
 - Ingen specielle hukommelsesmekanismer?
 - Falske erindringer
 - Ligeså livagtige som virkelige erindringer
 - Spontan versus bevidst genkaldelse
 - Suggestive teknikker
 - Livlig fantasi

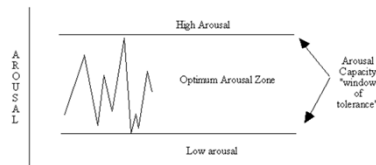
Faktorerens betydning

- Risikofaktor øger sårbarhed
- Beskyttende faktor styrker resiliens
- Biopsykosociale
- Stabile og varierende

Biologiske faktorer

- Genetisk arvelighed
 - Hippocampus – region i hjernen for emotionel hukommelse
 - Arousal niveau – også påvirket af erfaringer og livsstil
 - Kamp-flugt-frys mekanismen
 - Tolerancevinduet

Psykologiske faktorer

- Psykiske historie
- Positiv versus negativ fortolkningsstil
- Copingevner
 - Undgåelsesstrategi
 - Rumination
 - Emotionsaccept
 - Problemfokuseret
 - Positivistisk

Sociale faktorer

- Social støtte – den mest betydningsfulde faktor
- Tidligere traumer
 - Især barndomstraumer øger sårbarhed
 - Påvirker hjernens udvikling og hormonelle system
 - Påvirker dannelsen af sociale relationer
 - Påvirker generelle opfattelse af verden

9

Vi ser kun toppen af isbjerget

10

Det vi ser - det vi ikke ser

- Adfærdsproblemer
- Koncentrationsvanskeligheder
- Motorisk uro
- Indlæringsvanskeligheder
- Social isolation
- Irritation
- Vredesudbrud
- Overdreven forskrækkelsesrespons
- Fravær
- Tristhed

- Den usynlige rygsæk som indeholder en række belastninger, hvilke medfører:

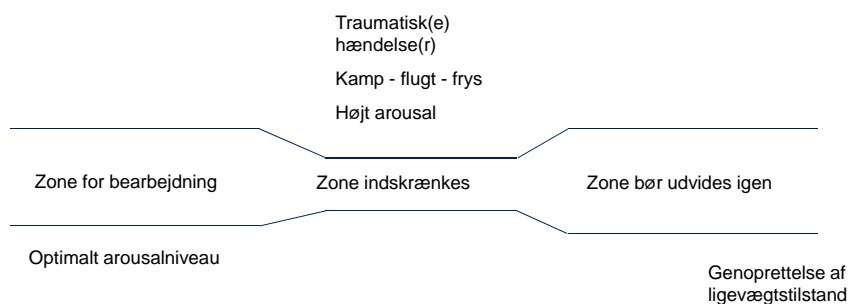
- Overbevisninger om sig selv, om andre og om verden

Psykiatrien i
Region Syddanmark

11

Vinduet for emotionel bearbejdning

Psykiatrien i
Region Syddanmark

12

'Behandling' af børn

En velfungerende hverdag er det vigtigste

- Struktur og regler
 - Faste sikre trygge rammer – som skaber forudsigelighed
 - Tydelige, rummelige og konsekvente voksne
- Vedholde grounding, ro og empati, når barnet kommer i affekt
- Samtaler på barnets initiativ og præmisser
- Organiseret leg
- Forældre-institutionssamarbejde
- Evt. individuel traumebehandling

13

Behandling af voksne

- Psykologisk debriefing – forebyggende indsats
 - Struktureret støttesamtale
 - Efter 24 timer til 72 timer efter hændelse
- Medicinsk behandling
 - SSRI
- Psykoterapeutisk behandling
 - Prolonged exposure
 - Eksponering: italesættelse og aktiviteter
 - DAT
 - Følelsesregulering
 - Traumefokuseret eksponering

14

Spørgsmål?

15

Mail: ditte.anker@rsyd.dk

Region Syddanmark

Psykiatrien i
Region Syddanmark